

SLOVENSKI NAROD

Izšla vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike. — Izpustiti do 20. maja 1930. — Do 100 vrt Din 2.50, od 100 do 300 vrt Din 3.—, večji izpustiti peti vrt Din 4.—. Popusti po dogovoru. Inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod vsaka mesečno v Jugoslaviji Din 12, za inozemstvo Din 25.—. Rokopis se ne vrača.

Uredništvo in upravnništvo

Ljubljana, Knaflcova ul. 5

Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3436.

PODRUŽNICE:

MARIBOR, Grajski trg 8. —

NOVOMESTO, Ljubljanska cesta, tel. št. 26.

CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 190.

JESENICE, Ob kolodvoru 101. —

Račun pri post. ček. zavodu v Ljubljani št. 10.351

MEDNARODNA KONFERENCA DELA

Otvorjena je bila večeraj v Ženevi — Zastopane so skoro vse evropske države — Kot najvažnejša točka dnevnega reda je vprašanje delovnega časa v premogovnikih in uređitev delovnega časa zasebnih uradnikov

Ženeva, 11. junija. AA. Večera je bilo otvorenje v Ženevi četrti zasedanje mednarodne konference dela. Otvorili so prisostvovali zastopniki ženevskih oblasti, generalni tajnik Društva narodov in veliko drugih odličnih osebnosti. Med temi so opazili japonskega princa Takamatsuja in njegovo spremstvo. Udeležence zasedanja je pozdravil predsednik mednarodnega biroja dela, francoski delegat Arthur Fontaine, ki je v svojem govoru naglasil, da se udeležuje zasedanja 51 delegatov in da ni bila nikdar udeležba na tej konferenci tako velika. Na zasedanju manjkajo edinele Norveška, Argentina, Salvador in Estonika, Mehika, ki ni član te organizacije, je poslala svojega opazovalca. Tako, je nadaljeval Fontaine, se je afirmirala vesoljnost mednarodne organizacije dela, ki skuša na željo vseh narodov izboljšati usodo delavstva in zagotoviti socialno pravico in svetovni mir. 5 delegacij je zastopanih polnočestvilo. To se pravi, da so v teh delegacijah zastopane organizacije delodajalcev in delojemalcev. V 16 delegacijah so zastopani edino vladni delegati. Zasedanja se udeležuje 354 dele-

gator ali pa tehničnih svetovalec. Omenja joč, da ima mednarodna organizacija dela za seboj 10 let delovanja, je Fontaine sporočil, da bo konferenca razpravljala o treh velikih vprašanjih in sklepala o raznih konvencijah in predlogih, kar naj bi izpopolnilo obstoječo mednarodno pravo. Konferenca bo razpravljala o prepovedi obveznega ali prisilnega dela v kolonijah, ali pa sloveški ureditvi tega dela v primerih javnega interesa. Nadalje bo konferenca razpravljala vprašanje delovnega časa trgovskih in pisarniških nastavljenec. Končno bo razpravljala o delovnem času v premogovnikih.

Nato je bila konferenca pozvana, naj izvoli svojega predsednika. V imenu vladne skupine je angleški minister dela ga, Bostfield predlagala, naj se izvoli za predsednika belgijski vladni kandidat prof. Mahaim. To kandidaturu so podpirali v imenu skupine delojemalcev danški delegat Oersted, delavski delegat Francije Joubaux, japonski vladni delegat Joshikakin in drugi. Vsi so povdarjali velike zasluge Mahaima za mednarodno delovno pravo, ki je že pred vojno

veliko storil za pravno zaščito delavstva. Nato je bil Mahaim soglasno izvoljen za predsednika.

Novi predsednik se je pristržno zahvalil za izvolitev in povdarjal veliko važnost mednarodne organizacije dela, ki je s pomočjo mirovnih pogodb ustvarila novo pravo in skuša zagotoviti delavstvu ekstenzijski minimum. Nadalje je Mahaim izjavil, da mu je nekdo iz države, ki ni zastopana naj tej konferenci, s ponosom dejal, da so v njegovi domovini uslužbeni v predelnicah otroci v starosti 6 let. Predsednik je končno govoril o izrabljanju ženskih moških delavskih moči in zaključil, da bo morala mednarodna organizacija dela storiti vse, da omili te razmere.

Popoldne je konferenca izpopolnila svoje predsedništvo in odobrila izvolitev podpredsednikov vseh treh skupin. Za podpredsednika vladne skupine je bil izvoljen vladni kitajski delegat Cu, za podpredsednika skupine delodajalcev Seydowski, za podpredsednika delavske skupine pa kitajski delegat Suzuki.

Odmev Grandijevega poseta v Varšavi

Poljski tisk odklanja domnevo, da bi se Poljska vmešavala v francosko-italijanski spor

Varšava, 11. junija. Na sestanku z novinarji je italijanski minister Grandi na vprašanje nekega novinarja o možnosti francosko-italijanskega sporazuma v vprašanju razorožitve izjavil, da je Italija vsak čas pripravljena pogajati se s Francijo. Vprašanje nekega novinarja o namenu njegovega potovanja v letovišče k Pilsudskemu je Grandi označil kot indiskretno in izjavil, da bi se rad sestel s Pilsudskim zgolj iz osebnih razlogov, ker ga smatra za enega največjih politikov sveta.

Obisk italijanskega ministra Grandija na Poljskem se v poljskem časopisu Žilvalno komentira. Organ Pilsudskega »Gazeta Polska« piše da ne odgovarjajo dejstvom glasovi o nekaki zvezi med ob-

iskom in napetostjo italijansko-francoskih odnošajev in o tem, da bi Poljska prevzela nekako vlogo posredovalca.

Narodno-demokratska »Gazeta Varšavska« naglašja, da se mora izkoristiti bi-vanje ministra Grandija na Poljskem, da se napram Italiji izjavi jasno nad vsakim dvomom da bi se nemško-poljska meja ne mogla spremeniti drugače kakor z vojno.

Socialistični »Robotnik« piše: Obisk ministra Grandija znači politično šahovsko potezo proti Franciji. Moramo se izogniti vsaki domnevi kakor da bi se hotelo zapletiti Poljsko v italijansko interesno sfero. Poljski socialisti vidijo v ministru Grandiju zastopnika krvave diktature.

Rumunski avtomobilisti v Ljubljani

Ljubljana, 11. junija.

Ker so člani rumunskega avtomobilskega kluba dohitele na njihovem popotovanju po naši državi večji o velikih državnih dogodkih v Rumuniji, se jih je velik del vrnil v domovino, na pot jih je pa spremljati tudi velik del članov beogradskega kluba, tako da je prišla v Ljubljano le polovica prijavljenih gostov.

Rumuni so se pripeljali pod vodstvom predsednika rumunskega avtomobilskega kluba elcelence g. Mitilineu, bivšega zunanjega ministra, in podpredsednika kluba elcsc. g. Camaraseco. Izletniki so prispeli večinom s svojimi soprogami. Med drugo rumunsko gospodo je tudi prine Ghika in več zastopnikov velike industrije in kapitala.

Rumunske goste spremlja na Sloveniji bivši minister g. dr. Velizar Janković, I. podpredsednik jugoslov. avtomobil. g. Andra Ristić, predsednik športne komisije in gg. O. Simić, M. Dimitrijević, Ljuba Janković i. dr., iz Zagreba pa predsednik zagrebške sekcije g. M. Bošnjak in več drugih sportnikov, ki so se jim v Ljubljani pridružili naši avtomobilisti v prav velikem številu.

Predsednik ljubljanske sekcije se jim je že večeraj odpeljal nasproti do Zagreba, več odbornikov jih je čakalo na Laverici, da so jih spremljali po mestu do Zvezde, kjer je bil sprejem.

Rumunske avtomobiliste je naše ljudstvo povsod navdušeno pozdravljalo. Ob cesti so stali v vseh večjih krajih gostilni, s hiš so plapolale zastave, šolska mladina je mahala gostom v pozdrav z zastavicami, v mnogih krajih so igrali domače godbe. Posebno lep sprejem je bil v Kostanjevici, St. Jerneju, Novem mestu, Mirni peči, St. Vidu na Dolenjskem, Grosuplju, Šmarju, Škofljici in Laverici.

Iz Ljubljane se je odpeljalo rumunskim gostom naproti v 20 avtomobilih več odličnih predstavnikov naše javnosti in članov avtomobilskega kluba pod vodstvom podpredsednika atokluba Karla barona Borna. Na Laverici so se našli in rumunski avtomobilisti srečali in ko so se seznanili, so nadaljevali od Rudnika pot v zaključni koloni. Rumunski avtomobilisti so prispeli k nam v 20 avtomobilih. Že na Mestnem trgu je bila zbrana velika množica občinstva, ki je drage goste navdušeno pozdravljala.

V Zvezdo, kjer je priredila mestna občina gostom pred odhodom na Bled zakusko, so jih prišli pozdravit odlični predstavniki naših civilnih in vojaških oblasti ter gospodarskih in kulturnih ustanov. Zakuska, med katero je bilo izrečenih z obeh strani več zdravic, ob zaključku lista je trajala. Takoj po zakuski se odpeljejo rumunski avtomobilisti na Bled, kjer bodo ob 4. popoldne povabljeni k Nj. Vel. kraljici Mariji na čajanko.

Borzna poročila.

INOZEMSKA BORZE

Curth: Beograd 9.125, Pariz 20.265, London 25.075, Newyork 516.18, Bruselj 72.03, Milan 27.035, Madrid 62.10, Amsterdam 207.50, Berlin 123.16, Dunaj 72.81, Sofija 3.745, Praga 15.31, Varšava 57.90, Budimpešta 90.325, Bukarešta 3.0675.

LJUBLJANSKA BORZA

Devize: Amsterdam 22.74, Berlin 13.4825—13.5125 (13.4975), Bruselj 7.8850, Budimpešta 9.9867, Curth 1094.4—1097.4

Konsolidacija v Rumuniji

Tudi liberalci se v veliki večini pridružijo kralju Karolu — Njegovi nasprotniki zapuščajo državo — Povratak kraljice-matere — Posvetovanja o sestavi vlade

Bukarešta, 11. junija. Čeprav še ni postavljena nova vlada, se razvija politična situacija v Rumuniji vse bolj na korist kralja Karola. Kakor poročajo iz Bellinzona, je bil povratak Karola v Rumunijo organiziran v tem mestu že 24. aprila, ko je prispel tjakaj rumunski ministriki predsednik in več drugih rumunskih odličnih oseb, ki so se nastanile v nekem malem hotelu. V tem času je živel princ Karol z gospo Lupescu, zaradi katere je zapustil Rumunijo in se odpovedal prestolu, v Curihu. Princ Karol je bil pozvan v Bellinzono, kjer je konferiral z rumunskimi odposlanci pri zaprtih vratih pozno v noč. Končno se je posrečilo rumunskim državljanom prepričati Karola o potrebi njegovega povratka v Rumunijo, na kar je Karol po daljših pogajanjih pristal.

Bukarešta, 11. junija. AA. Kralj nadaljuje konzultacije, ki jih je začel večeraj. Danes je sprejel preds. senata Bratua, nato pa predsednika parlamenta Cicero-Popa. Večera popoldne pa je sprejel Aversca, Lupua, in Maniua. Kaže, da bo poverjen mandat za sestavo vlade Maniu.

Bukarešta, 11. junija. Po zadnjih vestih bo namesto odstotnega pariskega poslanika Diamandija imenovan dosedanjí londonski poslanik Titulescu. Na Titulescuovo mesto bo baje imenovan sedanji državni podtajnik v ministrskem predsedstvu Lugojeanu. Kralj je podpisal vse zakone, ki so bili izdani po smrti kralja Ferdinanda. S tem je zagotovljena pravna kontinuiteta v zakonodaji.

Pariz, 11. junija. Kakor izve »L'Information« iz Bukarešte, se pripravljajo princ Stirbey, ki se je leta 1926 ostro sprl s princem Karolom, da bo likvidiral svoje premoženje v Rumuniji in se za vedno izselil v inozemstvo. Domnevalo, da se bo stalno naselil v Franciji.

Budimpešta, 11. junija. Drevi pričakujejo prihod rumunske kraljice matere

Marije, ki je davi ob 8. odpotovala žez Monakovo in Dunaj v Bukarešto. Istočasno so razširjeni glasovi, da potujeta preko Dunaja v Bukarešto obe prvi soprogi princa Karola, Lambrino in Lupescu. Zaprjuje se, da se bo pogajala matrikraljica Marija z njimi o odpravnini, ki bi jo eventualno hoteli doseči.

Pariz, 11. junija. Francoski detektiv, ki so nadzirali gospo Lupescu, odkar je odpotovala s svojega gradu v Normandiji, so obvestili francosko vlado, da namerava gospa Lupescu zapustiti Švico in se vrniti v Bukarešto.

Bukarešta, 11. junija. V nacionalno-liberalni stranki je došlo do popolnega razcepa. Kakor javljajo, je sin pokojnega Bratiana dr. Gjorgije Bratianu že izjavil odcepitev od stranke ter ustanavlja novo stranko.

Bukarešta, 11. junija. AA. Rador poroča, da je Jurij Bratianu, sin pokojnega Jona Bratianu, objavil manifest proti neprijateljskemu stališču do interesov države, ki ga je zavzeo vodstvo liberalne stranke v nasprotju z rumunskim narodom. Jurij Bratianu poziva v tem manifestu liberalno stranko, naj ne gre po krivem potu ter naj sodeluje pri pravi konsolidaciji prilik v Rumuniji pod vodstvom in upravo kralja Karola.

Od štirih sekcij organizacije liberalne stranke v Bukarešti sta se dve izrekli proti Bratianu, med tem ko so se mu mnoge številne organizacije po deželi pridružile.

Budimpešta, 11. junija. V političnih krogih so glede povratka princa Karola na rumunski prestol rezervirani. V splošnem prevladuje mnenje, da se zaradi tega medsebojno razmerje med obema državama ne bo mnogo spremenilo. Tudi vodilni madžarski politiki se izražajo slično.

Danes, 11. t. m., ob 18.15 na igrišču SK Ilirije mednarodna nogometna tekma

Budapest 3. ker. FC : Ilirija

(4. klub madžarske profesionalne lige)

Tatvine, nesreče in druge nezgode

Iz peštre ljubljanske kronike — Nenavadna nezgoda na gorenjskem kolodvoru — Zasačen žepni tat

Ljubljana, 11. junija.

Nenavadna nezgoda se je pripetila sredi dne 23. in 24. na stranskem tiru blizu gorenjskega kolodvora. V tem času so v bližini premikali in sestavljali tovorni vlak. Dva vagona je lokomotiva odrinila na takozvani tivoljski tir. Na istem tiru je stalo že več drugih vagonov, ki so se pri karabolu s tema dvema vagonoma premaknili približno za polmetra. Par minut kasneje je šel premikac Štrekelj na isto progo, da bi odklopil vagon. Presenečen je opazil pod vagonem skoro popolnoma nago žensko, ki je bolešno stokala, istočasno pa se je splazila pod vagona neznan moški. Ko je Štrekelj stopil bliže, je opazil, da ima ženska vso levo nogo strahovito razmesarjeno.

Obvestil je o nesreči takoj rešilno postajo, naskar so z rešilnim avtom ponorečeno prepehtili v bolnico. Ugotovili so, da gre za služkinjo Nežo V. z Vodovodne ceste. Bila je v družbi peskarja Raika O. Oba sta bila precej vinočena.

Večera popoldne okoli 15. se je pripetila na Gosposvetki cesti nasproti ljubljanskega velesejma manjša avtomobilska nesreča. Šofer Anton Žak, uslužben pri avtopodjetju Čarman, je tik pred železniško ambulantno podri na tla posestnika Josipa Judeža, stanujočega v Kladezni ulici. Posestnik je odletel v stran in zadobil težko poškodbo na glavi. Kakor so izpovedali očividci dogodka, je bil nesreče kolikor toliko Judež sam kriv. Vožl se je namreč z zapravljivčkom po Gosposvetki cesti, pa se mu je nenadoma snelo eno kolo. Judež je stopil z voza in šel po cesti nazaj iskat kolo. Bil pa je tako zaoplen v iskanje, da ni opazil in slišal prihajajočega avtomobila. Čeprav je dajal šofer znake.

Na kraju nesreče se je zbrala precejšnja množica ljudi in to prliko je hotel izkoristiti tudi podjetni žepar. Med ljudmi je bil tudi delavec Pavel Kette iz Rožne dol-

ne, ki je nenadoma začutil, da mu je nekdo sezel v žep in skušal potegniti iz njega 400 Din vredno srebrno uro z verižico. Kette je tatu zagrabil za roko in pozval stražnika, ki je baš popisoval nesrečo. Med tem ko je Kette držal tatu za roko, je ta spustil iz roke srebrno verižico in naglo stopil nanjo. Toda stražnik in Kette sta tudi to opazila. Drznega žeparja so prepehtali na policijo, kjer so ugotovili, da imajo opravka s starim znancom, že nešteto krat zaradi tatvine in podobnih deliktov kaznovanim brezposelnim delavcem Petrom Lovšinom. Pri njem so našli še črno-rijavo listnico, ki je dišala po parfemu, žepno denarnico za drobiž v obliki potkve, medenasto uro s srebrnimi obeski, en glavniki in več drugih stvari. Za pasom je imel 86 Din. Policija je Lovšina, ki je bil že 36 krat kaznovan, izročila sodniku.

Žeparji so imeli te dni srečo, zlasti na velesejmu. V ponedeljek zvečer je stal klic par Ferdinand Ferenc iz Ljubljane pred šoferom »Olac«. Njegovo zamisljenost je izkoristil spreten žepar in mu izmaknil listnico, o 1600 Din. Trgovskemu potniku Andriji Sadovernu je nekdo v Lattermanovom drevovalu na eejmu izmaknil listnico z 230 Din in trgovsko legitimacijo. Iz predsobe fotografa Rožnika v Kolodvorski ulici je nekdo izmaknil Pavli Drnovškovi uro, ki je vredna 140 Din.

Gostilničar Marjan Silović je prijavil policiji, da mu je bilo večeraj v Stančevi ulici izpred Ravtarjevega vinotoča ukradeno 400 Din vredno kolo, trgovcu Emilu Adami. Žu iz Selemburgove ulice pa je neznan zlobnež na kolesu prerezal oba obroča tako, da ima 600 Din škodo.

V bolnico so morali prepehtati dijaka Danila Cerkenika z Viča, ki se je na Dobrovi zalotel s kolesom v hišo in se tako poškodoval, da je nezavesten obšel.

Emisija Youngovega posojila

Pariz, 11. junija. AA. Med zainteresirani bančniki je bil glede emisije Youngovega posojila dosežen sporazum. Vsaka zainteresirana država bo podpisala posojilo v svoji nacionalni valuti. Posojilo je bilo razdeljeno takole: na Nemčijo odpade 36 milijonov, na Belgijo 35 milijonov, na Združene države 98 milijonov, na Francijo 2 milijardi 215 milijonov, na Anglijo 12 milijonov, na Italijo 110, na Nizozemsko 73, na Švedsko 110, na Švico 92 milijonov. Posojilo bo emitirano še ta teden na 9 zainteresiranih tržiščih. Emisijski tečaj bo znašal 90%. Izjemo bo tvorila Francija, kjer bo znašal emisijski tečaj 98% to pa, ker ni posebnih davčin na efekte.

Balkanska konferenca

Atene, 11. junija. Kongres balkanskih držav, določen za letošnje jesen, je bil danes predmet razprav v zbornici poslanecv. Voditelj demokratske unije Papana-stasiu je pozval vlado, naj posveti kongresu vso svojo podporo. Ministrski predsednik Venizelos je naglašal svoje priprazno stališče napram kongresu in njegovim ciljem, vendar je obžaloval, da se vlada iz raznih razlogov ne more udeležiti ofici-

jelno tega kongresa. Vprašanje zedinjenja balkanskih narodov ni še tako dozorelo, da bi moglo že takoj dati primernih rezultatov. Svobodno pa je zbornici, da izkaže kongresu svojo gostoljubnost.

Znižanje mezd in cen v Nemčiji

Berlin, 11. junija. AA. Minister Stegerwald je izdal naredbo, da se zmanjšajo dnevnice kovinskim delavcem v severnozpadnih pokrajinah za 7%. Lastniki industrijskih podjetij so se obvezali, da bodo proizvode tvornice prodajali za 10% cenejše začeni od 1. t. m. Sindikat kovinarjev je, predvidevajoč zmanjšanje dnevnice, izrazil svoje nezadovoljstvo.

Odklikovanje francoskih bojevnikov Pariz, 11. junija. AA. »Le Temps« poroča iz Bordeauxa, da je večeraj jugoslovenski poslanik v Parizu dr. Spaljković imel govor in izjavil, da je jugoslovenski kralj Aleksander odklikoval vse bivše bojevnike na solunski fronti z vojno spomenico.

Kredit Narodne banke

Beograd, 11. junija. E. Danes se sestane upravni odbor Narodne banke na sejo, na kateri bo razpravljala o mesečnih kreditih ter kratkoročnih gospodarskih posojilih. Jutri bo imel konferenco glavni upravni odbor, da reši vprašanje direktorja Narodne banke.

Svečda so znali popi ljudsko neumnost dobro izkoristiti. Potne liste so drago prodajali. Med drugim je bilo v takem potnem listu rečeno, da je dotični človek živel po vseh pravih cerkve in da je vse svoje grehe odkrito priznal. Boga in svetnike je častil, postil se je in molil. Zato mu je bil izdan potni list, da pride brez zadruža v nebesko kraljestvo. Tudi na Kitajskem so v starih časih polagali mrlicem v grob potne liste.

— **Umetniška** Matica v Ljubljani bo zdala letos za svoje člane zopet tri umetniške edicije in sicer dva originalna lesorezarska slikarja Ivana Kosa »Vintgar« in »Gorenjska pokrajina« ter monografijo obeh slikarjev Vidmarjev z barvnimi pomočmi pri umetniških delih. Obe slikarski pri-

— Vreme, Vremenska napoved pravi, da bo danes oblačno in toplo vreme in da krajevno nevihte mislo izkazuje. Včeraj je bilo jasno samo v Mariboru, drugod pa nekočoliko oblačno. Najvišja temperatura je znašala v Zagrebu 28, v Soboti in Splitu 27, v Ljubljani in Sarajevu 26, v Mariboru 24,4. Davi je kazal barometer v Ljubljani 764,4 mm, temperatura je znašala 11 stopinj.

[illegible]

— **4** Grojenci mladinskega petja Glasbene Mladice imajo v sredo in petek, 11. in 13. ob 7. uri zvečer v sobi št. 14 postopila Glasbene Mladice skupno vajo za nastop na produkciji, dole 14. t. m.

— **5** Akademski pevski zbor bo imel v četrtek pevsko vajo za bese — novince in na v sredo kot je bilo prvotno javljeno.

—c Razne nesreče in nezgode. V celjsko javno bolnico je bilo večkrat in predvidenim pripetljanih več ponesrečencev. Delavec Jože Pilih iz Gaberja je padel po stopnicah in si je zlomil par reber. V Celju je 19letnemu ključničarskemu vajencu Antonu Perusku pri delu stroj zmoečal mezinice na levi roki. 74letno prevzičkarico Antonojko K. iz Zagorskih sel pri Loki je pahnila baje njena snaha po stopnicah tako, da si je zlomila par reber. Z lestve je padel 72letni posestnikov-sin Ivan Podjavoršek iz Smartna v Rožni dolini in si je pri padcu zlomil levo roko v rami. V Logatcu je v temkajšnji glazuti raztrgal stroj levo roko 15letnemu delavcu Ivanu Mohorju. Na Bregu pri Celju je padel 32letni sin knjižgoveza Janko Kompan tako nesrečno, da si je pri padcu močno poškodoval na glavi.

Leta 29 se je obrnil priljubljeni berlinski tednik »Orbis Litterarum« na najodličnejše može rimskega imperija z vprašanjem, kako označi zgodovina l. 782 od ustanovitve Rima in kateri dogodki iz tega leta so zgodovinskega pomena. Vsi pametni ljudje so v odgovorih opozarjali na vrtno veselico Nj. Vel. cesarja Tiberija ali pa na ukrepe ministra državne obrambe Aelia Keiana odnosno na najnovejše dogodke v Egiptu ter na germanski in marmoski meji. Prišlo je pa tudi korespondenčno pismo, ki je označilo kot zgodovinsko važen dogodek nastop čudodelnega zdravnika v Palestini, ki se je izdal za boga in katerega ime mi je ušlo iz spomina. Podpis ni bil čitljiv. Pismo je bilo oddano na pošto v Jeruzalemu. Šlo je očitno za mistifikacijo in pismo je romalo v uredniški koš.

Augustus Muir:

20

Krog zločinov

Roman

— Opravičiti se moram, dragi prijatelj. Zdal pa govorimo o nečem drugem.

Caspianu je bila cigara ugajala. Prižgal si jo je znova in si globoko oddahnil. Nikoli ni pil alkohola v nobeni obliki, zdaj je pa v dušku popil črno kavo. Obrnil se je od mize, ko je vstopil Maddox, govoril je z njim nekaj časa tiho, potem je pa vstal.

— Oprostite, prosim. Posete imam — zelo važna zadeva. — Ozrl se je na Georgeja in pripomnil:

— Povejte dr. Draytonu vse, kar bo hotel vedeti.

Dr. Drayton je presenečen

Ko je profesor Caspian odšel, je bilo v jedilnici nekaj časa vse tiho, potem je pa primaknil dr. Drayton svoj stol h Georgemu in se naglji naprej. Ozrl se je na vrata in spregovoril tiho:

— Povejte mi, Bentley, ali ste bili zadnje čase ponoči kdaj na mojem vrtu?

— Ne, nikoli nisem bil!

To je bilo drugo presenetljivo vprašanje dr. Draytona.

— Torej je vse v redu, Bentley. — Je nadaljeval dr. Drayton. — Čudno, da vas vprašujem o tem, je-li? — Skomignil je z rameni. — Nekdo vaše velikosti in postave je prišel skozi ob enajstih k francoskemu oknu mojega salona. Mislil sem, da ste vi — morda po Caspianovem naročilu. Toda neznavec se je takoj obrnil in odšel. Bil sem obrnjen k oknu s hrbotom in neznanevo postavo sem videl v stariškem zrcalu na nasprotni steni.

— Nimam pojma, kdo bi mogel biti, — je dejal George.

Dr. Drayton je prikimal.

— Najbrž je bil vlomilec. Ne morem si misliti, kakšne namene je imel. Morda so mu dišale moje starinske umetnine. Že več noči zapored sem slišal na stehi čudno ropotanje, pa sem mislil, da je veter takoj močan.

— Policijo bi morali obvestiti, Drayton, — je menil George.

— Specialist za živčne bolezni se je zasmel.

— Mislim, da lahko na svoj način opraviš s tem nočnim pošukom, Bentley. Rad bi vedel, če mi morete vi pojasniti to čudno zadevo. Ni izključeno, da se pripravljate vlom v — v primeru, da bi prodal svojo zbirko starin, predno opustim svoj poklic, kar se bo zgodilo prav kmalu. Prihodnji teden neham ordinirati.

Zasmejal se je. — Po mojem mnenju se mora človek umakniti, kadar gre umik gladko. Ivo Drayton je bil na višku svoje slave. George pa ni mogel razumeti, da hoče opustiti izborno prakso, za katero je rabil toliko let naporovnega dela.

— Imel sem srečo, — je dejal zdravnik nerazumno. — Mislim v trgovini. Dobro investicija mi je omogočila počitek.

Ne smete misliti, da sem obogatel na račun trpečega ljudstva. Zaprnil sem si nasvet vašega ubogega očeta. Bila sva dobra prijatelja. Dejal je, da se mi človeku ugodna prilika samo enkrat v življenju in da je vse odvisno od tega, da je ne zamudi.

George je nekaj časa molkal.

— Da. Vem, da sta bila z mojim očetom dobra prijatelja, gospod — bolj nego s profesorjem Caspianom. Danes se mu je pripetilo nekaj čudovitega.

George je potegnil iz žepa prstan in ga položil na mizo. Ozrl se je na dr. Draytona in prikimal. — Da. Mislil sem si, da ga poznate, gospod. Padel je iz žepa Marcu Sternholdu — dajal sem mu lekcijsko, katero je bil zaslužil.

Dr. Drayton si je pogladil brado in radovedno pogledal Georgeja.

— Lekcijsko? Kaj se je zgodilo, Bentley?

Ko mu je George povedal, kako je bil premaknil Sternholda, je Drayton zmajal z glavo.

— Če se ne motim, ste zelo naglo jeze, Bentley. Marcus Sternhold je Caspianu prav tako potreben, kakor vi. Moje je eden najboljših raziskovalcev. Ne smete ogrožati tako izredno važne pridobitve kakor je sublimacija premožga s tem, da popustite valetji svoj jezi.

— Ta nestvor je uničil mojega psa, — je dejal George.

— Fizično neobčutljivost spremlja pogosto duševne abnormalnosti. To je primer, kjer je treba ravnati mirno, ne pa z nasiljem. Za božjo voljo, Bentley, bodite opretni, Caspian se zdaj ne more ukvarjati s prepri med njegovim osebjem.

— Da, to je res, — je pritrdil George.

— Zadnje čase sem že večkrat mislil, da so profesorjevi živci do skrajnosti napeti. Ali bi se ne dalo tu kaj ukreniti? Morda boste mislili, da sem vsiljiv, gospod, toda po mojem mnenju bi mu lahko prijateljsko svetovali, naj opusti vsaj nočno delo, ki ga nabrži utruja.

— Rad bi vedel, če je nočno delo edini vzrok prenapetosti Caspianovih živcev. Drayton se je naglo ozrl na Georgeja.

— Odkrito rečeno, meni se zdi, da to ni edini vzrok, — je dejal George.

— Profesor Caspian ima nekaj na srcu. Sliši se sicer nekam melodramatično, toda ne morem se otestiti misli, da je to v zvezi z mojim očetom.

Drayton je primaknil svoj stol bliže in njegovi prsti so se znova zarili v pritrženo brado.

— Z vašim očetom, Bentley?

— Ne vem o tem mnogo — vsaj zdaj še ne. Toda verjemite mi, gospod, da stavljam vse svoje premoženje, da če profesor Caspian o smrti mojega očeta več nego si upa priznati.

— Upa priznati? — Drayton je počasi ponovil to vprašanje. — Čudna misel, Bentley. Zakaj bi ne imel poguma priznati?

— Zato, ker sem prepričan, da profesor Caspian ni več sam svoj gospodar, — je odgovoril George. Govorim strogo zaupno, doktorje. Če bi mogel zvedeti, kdo ga ima v oblasti, sem prepričan, da bi zvedel resnico o smrti mojega očeta.

Češkoslovaški kralj zraka mrtev

V nedeljo se je sli na letalskem mitingu v Karlovih Vozah najslavnejši češki letalec kapitan Malkovsky

Češkoslovaški najslavnejši in največkrat uspešen in večkrat, da ni daleč od tega, da bi se imenoval med evropskimi junaki letalec tudi tik pred smrtjo. Pred padcem ustavit motor. Častniki in piloti so našli letalo z motorjem zaplenjeno v zemljo, trup in kri lažabljena. Pod razvalinami je pa ležal kapitan Malkovsky nezavesten, smrtno ranjen.

Med prevozom v bolnico je češkoslovaški kralj zraka umrl. V najlepši moški dobi 33 let je prišel kapitan Malkovsky na cilj, kamor je poletelo že toliko držnih letalcev. Malkovsky, zmagovalac na letalskih tekmah v Atenah, Parizu in Curihu, nosilec neštetič odlikovanj, častni član letalskih zborov vseh zaveznških držav, je našel smrt med poletom, kakršnih je napravil v svojem življenju brez neizgovorne nešteto. Pod vtisom pretresljive tragedije je bil miting seveda takoj končan. Komisija letalskih častnikov je sestavila protokol. Vzrok nesreče še ni znan. Trdi se, in tudi uradno poročilo pravi, da je zašel Malkovsky z letalom v plast redkejšega zraka. Druga verzija pravi, da je zašlo letalo v močan zračni vrtinec. Težko je pa misliti, da bi letalec take kvalitete ne mogel premagati ovire v obliki redkejšega zraka ali vrtince. Najbolj verjetno je, da je bil Malkovsky po mnogih akrobacijah tako izčrpan, da mu je postalo slabo ali pa je celo za hip omedlel. Ko se je pa zdrnil iz omočice, je bilo že prepozno, da bi spravil letalo v normalno lego.

Pred 14 dnevi je priredil Malkovsky nad letališčem v Brnu pravi zračni balet. Sloki, svetlosni pilot energičnega obraza je postal na svojem »Rdečem vragu« takoj junak letalskega mitinga. Velika množica gledalcev ga je navdušeno pozdravljala, ko se je spustil na tla. Inozemski uspehi češkoslovaških letal so tesno zvezani z imenom kapitana Malkovskega. Lani se je posebno odlikoval na letalski turneji po Švici, kjer so občudovali njegovo spretnost in solidnost češkoslovaških letal vsi švicarski strokovnjaki. Priporil si je na velikem mednarodnem letalskem mitingu prvo nagrado.

Pri pokvarjenem železcu, plinih v črevu, slabem okusu v ustih, čelnem glavobolu, mrzlici, zapeki, bljuvanju ali driski učinkuje že kozarec naravnega »Franz Josefov« grenčice sigurno, naglo in prijetno. Znameniti zdravilniki za želedec izpričujejo, da se izkaže uporaba »Franz Josefov« vode kot prava blagodat za po jedi in pijači preobčutljiva prebavila.

»Franz Josefov« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Mednarodni ženski kongres

Te dni je bil končan na Dunaju VIII. mednarodni ženski kongres, ki je trajal 10 dni in katerega se je udeležilo 850 delegatke. Med njimi so bile delegatke iz vseh držav, mnoge so morale prepotovati dolgo pot, da so prišle na Dunaj. Kongresa so se udeležile žene iz Avstralije, Južne Afrike, Nove Zelandije, Amerike, Indije, Kitajske itd. 80 letna za Samfordova iz Kanade, blagajničarka mednarodnega ženskega društva se je pripeljala iz Anglije z avtomobilom, katerega so morali seveda natovoriti tudi na parnik, ker predora pod Rokavskim prelivom še nimajo. Najzanimivejša je bila indijska delegacija pod vodstvom dveh Indk iz najvišje indijske kaste, Maharane Gaekvar iz Barode, vladajoče kneževine samostojne indijske države, in Lady Tate, soproge indijskega veleindustrijskega sira Doraba Tate. Vse članice indijske skupine so se udeleževale kongresa v slikovitih narodnih nošah.

Mnoge udeleženke kongresa zavzejo v domovini važna in odgovorna mesta tako da so prispele na Dunaj po vsej pravici kot predstavnice splošnih ženskih pravic. Zlasti iz skandinavskih držav so prispele na kongres visoke državne uradnice ali predstavnice ljudstva. Bilo je več ravnateljic velikih javnih ustanov, pa tudi mnogo socialnih delavk. Kongresa so se udeležile tudi zelo mlade delegatke kot zastopnice nove ženske organizacije, ki se pripravljajo na novi boj za ženske pravice. Nestorka zborovanja je bila 94 letna mati bivšega avstrijskega zveznega prezidenta in sedanjega trgovskega ministra Marianna Hainischeva. Sivo-lasa starica, ki je za svojo starost še vedno izredno čila, je bila že v stari Avstriji prvoboriteljica ženskega pokreta.

Kakor povsod, kjer se zbere ženske, je bilo tudi na tem kongresu zelo živahno. Prevladovala je angleščina, poedine delegatke so pa govorile tudi nemško. Na kongresu se je razpravljalo o mnogih vprašanjih. Glavna smer ženskega pokreta je sodelovanje žensk pri zakonodaji in državni upravi ter gospodarska zaščita žensk enako kakor moških. Razne sekcije mednarodnih ženskih društev so predlagale resolucije, kako naj zakonodajalke in vodilne ženske v posrednih državah nadaljujejo delo v tej smeri. Tako bi postal ženski kongres kamen, ki naj bi pomagal zgraditi poslopje vseevropske strpnosti. Globoko in težko prenašajo ženske krutosti vojne, težje od moških, in iz ognjevitosti, s katero je nastopilo več sto žensk proti vojni, iz resnosti, s katero so si obetale delegatke propagando miru pri svojih možih in sestrah lahko sklepamo ali pa vsaj upamo, da bodo pod vplivom žensk v glednem času vojne vsaj med civiliziranimi narodi izključene.

Ali si že član Vodnikove družbe?

Vozenje nevestinih oprem, zaves, pregrinjaj
najcenejše in najfinije
MATEK & MIKEŠ, Ljubljana
(poljski hotela Struclj)
Entljanje, asuriranje, predtiskanje takof!

J. MAČEK
Ljubljana, Aleksandrova cesta št. 12
v oblekah in površinskih najcenejši!

Makulturni papir
lež à Din 4.—
prodaja uprava, Slovenskega Naroda,

Prometni zavod za premog d.d. Ljubljana
prodaja po najugodnejših cenah samo na debelo

Premog
domači in tuji premog na domače kurjave in industrijske vrste

Kovaški premog
Kok, železo, plav, črna in bela

Brikete
Prometni zavod za premog d.d. v Ljubljani
Miklošičeva cesta št. 15/1

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 gna. Plača se lahko tudi v mesecih. Za odgovor smiselno — Ne sprejemajo brez odgovora na odgovorilno — Najmanjši oglaš 100 gna.

Malokrvnost
Javna zahvala.
Blag. gosp.
Ph. Mr. Anti Mrkušič,
lekarnarju
Konjice.

Kakor je znano tudi vam, sem bolehal na hripi. Ta bolezen me je potila tako, da sem izgubil vsako voljo do hrane. Živel so mi oslabeli in vedno se mi je vrtelo v glavi. Bila sem tudi sicer slabokrvna, a glede na mojo po naravi slabo strukturo me je bolezen potlačila do onemoglosti.

Po rabi Vaše resnično nadzore izredno zdravilne specialitete »Ferrabumina« sem se iznebil vseh v bolezni pridobljenih nerednosti.

Živci so se mi umirili in s pet imam veselje do dela. Sladko do jedi se mi je vrnila, kakor pred boleznijo. Dobila sem prvošnjo moč in barvo lica. Telo se mi je popolnoma prerodilo in teža se mi je povzela.

Zato sem se smatrala dolžno, da se vam tem potom zahvalim na prožni mi pomoči s Vašim nenadkriljivim »Ferrabumino« in vsakemu priporočim Vaše dobro delujoče zdravilo.

Kadar pridem v Konjice, bom zadovoljna, ako vam bom v znak hvalečnosti tudi osebno mogla stisniti zaslusno roko.

Z iskrenim spoštovanjem
Albina Stenik.

Ivan, 5. januarja 1927.
»FERRABUMIN« zdravilni lek proti malokrvnosti, slabokrvnosti, pomanjkanju telesa itd., se dobiva po lekarnah ali naravnost od proizvajalca Mr. Ph. A. Mrkušič, lekarnarja, Konjice, Hercegovina. Mi pošlji franko po povzetju 3 originalne steklenice za 105 Din; pri naročilih za manjše količine se računa poština.

MODROCE

Isa škrlatno močno blago Din 240.—, splošno modroce, mreže, posteljne odeje najcenejše kupite pri

RUDOLF SEVER
Maribor trg 2
Zahtevajte vzorce! 29/T

Revmatizem
Javna zahvala.
G. Mr. Ph. Ante Mrkušič,
lekarnar
Konjice.

Ne vem, gospod lekarnar, kako naj se vam zahvalim na storjeni mi uslugi, ki ste mi jo iskali s svojo lekovito specialiteto »Antirheumina«. Dosti dolgo sem bolehal in neizmerno trpel na bolečinah v kosteh in revmatizmu. — Porabil sem mnogo sredstva in sem že mislil, da bom obsojen na večno trpljenje, ker nisem prišel do povojnega rezultata. Na priporočilo prijatelja sem porabil Vaš lek »Antirheumina« in bodejte prepričani, da niti sam ne vem, kako sem se mogel tako dobro in tako temeljito z njim izlečiti. Košči me že drugi dan niso več bolele, par dni na to že tudi revmatizma ni bilo več. Tako naglega delovanja Vašega zdravila »Antirheumina« se v resnici nisem nadejal.

Zato sprejmite izraz moje vdane hvalečnosti. Jaz bom poleg tega vsakemu ta čudovorni lek »Antirheumina« posebno priporočil, ker po samem sebi verjamem v njegovo sigurno moč, ter vam želim vsak uspeh obistinit na tako potrebni iznajdi in beležim.

Bečir Zeč, načelnik.

Jablanica, 20. decembra 1926.

»ANTIRHEUMIN«, izvrstno sredstvo proti revmatizmu, bolečinam v kosteh itd. se dobiva po lekarnah ali naravnost od proizvajalca: Mr. Ph. A. Mrkušič, lekarnarja, Konjice, Hercegovina, ki pošlje franko po povzetju 3 originalne steklenice za 105.— Din, a 3 poizkušne za 65.— Din. Pri naročitih manjših količinah se računa poština.

Klavinji!
Svaki pred nakupom navidezno in blaga, tudi klavinji!

Kupite na oborožje
na Din 400—

glove svetlobo: bele, rdeče, modre, zelene, rumene, črne, sive, svetlo modre, svetlo rdeče, svetlo zelene, svetlo rumene, svetlo sive, svetlo črne, svetlo modre, svetlo rdeče, svetlo zelene, svetlo rumene, svetlo sive, svetlo črne.

Sreča mi je naklonila ob posetu X. Ljubljanskega vele-sejma brezplačno življenjsko polico na Din 10.000.—. — Dolžnost mi veleba, da se jugoslovanski zavarovalni banki »SLAVIJA« in velesejmski upravi najprilicneje zahvalim.
Ljubljana, 10. junija 1930.

IVAN PERKON, Ljubljana, Trnovski pristan 3.

Ribiške potreščine

palice, kolesa, vrvice, muhe, vezane in proste trnike ima vedno v zalogi

F. K. KAISER, puškar, Ljubljana, Kongresni trg.

Dražestne kodre

neomejeno stanovitne pri vlažnem zraku ali potu dosežejo dame in gospodje brez zgolnih škarij z esenco za kodranje las »HELA«. Tudi najmanjšo bubuljavico polepša »HELA«, ker je nepotrebna vsaka ondulacija. Prihrani se mnogo časa in denarja, tudi pospešuje rast las. — Očarani boste, ko se pogledate v zrcalo. Takoj po rabi obilica onduliranih kodrov, dražestne frizure. — Mnogo zahvalnic. Zlasti od naše umetnice so polne hvale. — Cena Din 12.—, 3 steklenice 25.— Din, 6 steklenic 40.— Din.

Dr. Nic. Kemény, Košice H, Postfach 12/H 13, Češkoslovaška.

KRALJEVICA

Prekrasno morsko kopališče in letovišče, ¼ ure od Sušaka s parnikom in dober avtomobilni promet s postaje Plase-Crikvenica. Izleti v igličaste gozdove. Kopanje in različni sporti na suhem in na vodi. Stevilni hoteli, pensioni in privatna stanovanja nujno prijetno bivanje, in to so »Prah«, »Union«, »Riviera«, »Carovo«. Restavracije: »Zrinjski«, »Bosna«, »Zagreb« in mnoge manjše gostilne. Prospekte pošilja na željo: Lječilišno povzemanstvo, Kraljevica, in pisarne »Putnik«. 52/T